

NOTAT

**Miljø- og
Fødevarerministeriet**
Styrelsen for Vand- og
Naturforvaltning

Vandforsyning
Ref. KIS
Den 16. januar 2017

Notat om midlertidig godkendelse af landmænd til bekæmpelse med antikoagulanter, under supervision af en autoriseret bekæmper

Problemstilling

Landbrug & Fødevarer (L&F) har sat fokus på en bekymring i landbruget om effektiviteten af muse- og rottebekæmpelsen på landet efter udfasningen af den sidste rottegift, som måtte bruges forebyggende. For at imødekomme udfordringerne i landbruget har SVANA udarbejdet et forslag om landmændenes mulighed for selv at forestå en del rottebekæmpelsen.

Baggrund

De alternative metoder til antikoagulante midler, der findes på markedet i dag, er ofte forholdsvist dyre løsninger. Samtidig oplever landmændene at bekæmpelsesfirmaerne sætter prisen på sikringsordninger op, fordi de mener, at fraværet af permanent udlægning betyder flere besøg hos kunden og dermed højere udgifter. Derfor er der fra L&F et ønske om, at landmænd kan få en midlertidig godkendelse til at udlægge antikoagulante midler ved bekæmpelse, indtil der findes billigere og ligeså effektive alternativer.

I dette notat fremlægger SVANA en kompromis løsning, som vi mener, bedst muligt dækker landbrugets behov og imødekommer de indsigelser, vi har fået fra KL, Brancheforeningen for skadedyrsfirmaer, Dansk Ornitologisk Forening, Dyrenes Beskyttelse og Danmarks Naturfredningsforening.

Løsning

Grundlæggende er løsningen, at en landmand kan få en godkendelse til selv i forbindelse med en bekæmpelse at udlægge og føre tilsyn med antikoagulanter under supervision af en autoriseret rottebekæmper fra det firma landmanden har en sikringsaftale med. Det vil betyde, at de fleste af den autoriserede bekæmpers opfølgende besøg i forbindelse med bekæmpelse af rotter og mus vil kunne klares af landmanden.

For at sikre en effektiv bekæmpelse og samtidig begrænse risikoen for primær forgiftning af mennesker og andre dyr, samt sekundær forgiftning af små rovpattedyr og rovfugle, er der en række betingelser, der skal være opfyldt:

Grundvilkår

- Landmanden skal for at opnå en godkendelse have et gyldigt sprøjtecertifikat og bestået et 1-dags kursus.
- Landmanden skal have en sikringsaftale med et bekæmpelsesfirma.
- Landmanden må ikke få udleveret og besidde bekæmpelsesmidler til bekæmpelse af rotter med mindre, at en autoriseret person har konstateret forekomst af rotter på ejendommen, og forekomsten er anmeldt til kommunen.
- Landmandens brug af antikoagulante midler er begrænset til ædegifte og ikke de 3 stærkeste antikoagulanter. Det kan revideres, når nye rotte- og musegift produkter godkendes.

Proces for bekæmpelsen

- Før der anvendes antikoagulante midler, skal den autoriserede person i samarbejde med landmanden nøje have vurderet om bekæmpelsen kan klares med alternative midler som fx fælder.
- Før en bekæmpelse med antikoagulante midler indledes udleverer den autoriserede person de skriftlige instruktioner til landmanden, som de er blevet enige om på deres gennemgang af ejendommen. Instruktionerne kan med fordel suppleres med et kort med indtegnning af foderstationer på ejendommen.
- Når en bekæmpelse med antikoagulante midler indledes, placerer og fylder den autoriserede person giftdepoterne samt udleverer midler til landmanden til efterfølgende genopfyldninger.
- Når en bekæmpelse er i gang er landmanden ansvarlig for korrekt opbevaring og håndtering af antikoagulante midler samt indsamling af døde rotter ud fra etikettens anvisninger.
- Når en bekæmpelse afsluttes leverer landmanden de antikoagulante midler, der ikke er blevet ædt under bekæmpelsen, tilbage til bekæmpelsesfirmaet.
- En autoriseret person fra bekæmpelsesfirmaet skal efter gældende retningslinjer stå for at indlede, planlægge og afslutte en bekæmpelse under tilstedeværelse af landmanden.
- Efter den autoriserede person har startet bekæmpelsen, kan landmanden fortsætte bekæmpelsen med tilsyn af foderstationerne mindst 1 gang om ugen til bekæmpelsen er slut, dog højst 35 dage. Hvis der senest efter 35 dage stadig er rotteaktivitet, eller der opstår problemer med bekæmpelsen fx manglende nedgang i fortæret giftmængde, skal den autoriserede person genbesøge stedet for at effektivisere bekæmpelsen.

Indberetning

- Bekæmpelsesfirmaet er ansvarlig for bortskaffelse af de bekæmpelsesmiddelrester landmanden har returneret.
- Bekæmpelsesfirmaet står for indberetningen til kommunen af giftforbruget.
- Landmanden skal løbende registrere og udlevere oplysninger om brug af antikoagulante midler samt andre relevante oplysninger til den autoriserede person, således at den autoriserede person på fyldestgørende måde kan udfylde bilag 2 i bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter, samt vurdere bekæmpelsens forløb og eventuel forekomst af resistens.
- Hvis der er resistens mod de svage antikoagulante midler, skal den autoriserede person overtage bekæmpelsen.
- Kommunerne har ansvaret for at føre tilsyn med sikringsordninger og herunder bekæmpelse i sikringsordninger. Det gælder uanset om bekæmpelsesfirmaet alene står for bekæmpelsen eller en landmand bidrager undervejs.

1-dags kursus

Kurset skal give landmanden viden om rotters biologi og adfærd, hvordan giftene virker, personlige værnemidler og ikke mindst praktisk bekæmpelse herunder vurdering af bestandstørrelse og udbredelse samt alternative metoder til bekæmpelse. Kurset er af 1 dags varighed og afsluttes med en prøve. Der kan på sigt arbejdes for, at kurset bliver en integreret del af kurset for sprøjtecertifikatet.

Godkendelsens varighed

Godkendelsen gøres tidsbegrænset, således at godkendelsen skal fornyes efter en nærmere aftalt tidsperiode.

Adgang til autorisationskursus

Godkendelsen der kan opnås efter et 1-dags kursus er begrænset til landmænd med sprøjtecertifikat. Dette vil udelukke fx økologiske landmænd og akvakulturer, hvilket er problematisk, men nødvendigt for en klar afgrænsning. Frø, grovvare- og fødevarer virksomheder står ligeledes med en særlig udfordring i forhold til fødevarer sikkerheden, da de udgør en kilde til føde for gnavere, og forekomst af mus og rotter kan få store økonomiske konsekvenser.

Derfor vil SVANA i forbindelse med den kommende revision af bekendtgørelsen om forebyggelse og bekæmpelse af rotter fremsætte forslag om, at reglerne for adgang til autorisationskursus bliver revideret, således at alle, der som en del af deres erhverv skal bruge en væsentlig del af deres arbejdstid på forebyggelse og bekæmpelse af mus og rotter, kan opnå en almindelig autorisation.